

Spis treści

Wstęp.....	15
CZĘŚĆ I. ZARZĄDZANIE BIBLIOTEKĄ – ZAGADNIENIA PODSTAWOWE	17
Rozdział 1. Misja współczesnej biblioteki	19
1.1. Misja biblioteki – historia, definicje, deklaracje	19
1.2. Misja biblioteki narodowej	24
1.3. Misja biblioteki naukowej	25
1.4. Misja biblioteki publicznej	26
1.5. Misja biblioteki szkolnej.....	28
Rozdział 2. Otoczenie biblioteki.....	32
2.1. Otoczenie i jego elementy	32
2.2. Otoczenie ogólne.....	34
2.3. Otoczenie zadaniowe.....	38
2.4. Środowisko wewnętrzne.....	43
2.5. Dopasowanie biblioteki do otoczenia	44
2.6. Odpowiedzialność społeczna.....	46
Rozdział 3. Marka i kształtowanie wizerunku biblioteki	52
3.1. Pojęcie marki i wizerunku.....	52
3.2. Struktura, funkcje i rodzaje marek	53
3.3. Metody budowania marki i kształtowania wizerunku biblioteki – przegląd i przykłady dobrych praktyk.....	55
3.4. Kształtowanie marki i wizerunku – kluczowe elementy	59
Rozdział 4. Zasoby materialne i niematerialne w bibliotekach	66
4.1. Zasoby organizacyjne – definicje i rodzaje	66
4.2. Materialne i niematerialne zasoby organizacyjne	69
4.3. Zasoby organizacyjne bibliotek	71
4.4. Zasoby materialne bibliotek (rzeczowe i finansowe)	74
4.5. Zasoby niematerialne bibliotek	79
Rozdział 5. Innowacyjność i zarządzanie zmianami w pracy bibliotek	87
5.1. Istota zmian i innowacji	87
5.2. Rodzaje zmian i innowacji.....	89
5.3. Procesy wdrażania zmian i innowacji	91
5.4. Zmiany i innowacje w perspektywie bibliotecznej	97
5.5. Rodzaje zmian i innowacji bibliotecznych	99
5.6. Zarządzanie zmianami w bibliotece.....	101
Rozdział 6. Etyka bibliotekarska a etyka informacyjna.....	110
6.1. Rozważania terminologiczne.....	110
6.2. Etyka bibliotekarska – etyka biblioteczna	111
6.3. Etyka komputerowa – netykieta – globalna etyka informacyjna.....	114

6.4. Etyka informacyjna.....	117
6.5. Kodeksy etyczne.....	119
CZĘŚĆ II. STRUKTURA I ORGANIZACJA BIBLIOTEKI	127
Rozdział 7. Proces zarządzania w bibliotekach	129
7.1. Zarządzanie a kierowanie. Problemy definicyjne	129
7.2. Kadra kierownicza w procesie zarządzania	133
7.3. Planowanie	134
7.4. Organizowanie	136
7.5. Motywowanie i przywództwo	138
7.6. Kontrolowanie.....	141
7.7. Decydowanie	142
Rozdział 8. Rozwiązania strukturalne współczesnych bibliotek.....	146
8.1. Definicje struktury organizacyjnej.....	146
8.2. Klasyczne struktury organizacyjne	150
8.3. Nowoczesne rozwiązania strukturalne.....	154
Rozdział 9. Kultura organizacyjna w bibliotece	164
9.1. Czym jest kultura organizacyjna?.....	164
9.2. Modele kultury organizacyjnej i ich elementy składowe	167
9.3. Wymiary kultury organizacyjnej	177
9.4. Rola kultury organizacyjnej w przystosowywaniu się bibliotek do zmian w ich otoczeniu	180
Rozdział 10. Metody i narzędzia zarządzania stosowane w bibliotekach	190
10.1. Metody zarządzania – definicje i obszary	190
10.2. Metody zarządzania relacjami biblioteki z otoczeniem	191
10.3. Struktura organizacyjna biblioteki i jej przekształcenia	195
10.4. Metody zarządzania procesem pracy.....	196
10.5. Metody zarządzania relacjami personalnymi	199
10.6. Wybrane metody zarządzania zmianami w organizacji biblioteki.....	203
10.7. Nowe metody zarządzania instytucją biblioteczną	207
Rozdział 11. Zarządzanie strategiczne w bibliotece.....	212
11.1. Definicja i geneza zarządzania strategicznego	212
11.2. Misja i wizja biblioteki.....	214
11.3. Analiza strategiczna biblioteki	216
11.4. Ocena pozycji strategicznej biblioteki	220
11.5. Strategia biblioteki	223
11.6. Planowanie strategiczne	225
11.7. Implementacja strategii biblioteki	228
11.8. Kontrola strategiczna	229
Rozdział 12. Zarządzanie informacją i wiedzą w strategii biblioteki.....	234
12.1. Wprowadzenie do zarządzania informacją i wiedzą w bibliotece	234
12.2. Funkcje informacji.....	236
12.3. Strumienie informacji w bibliotece.....	240
12.4. Zarządzanie informacją a potrzeby i zachowania informacyjne biblioteki i użytkowników indywidualnych	242
12.5. Strategia zarządzania informacją.....	243
12.6. Wiedza organizacyjna biblioteki oraz podstawy zarządzania wiedzą.....	246

12.7. Biblioteka jako inteligentna i ucząca się organizacja	247
12.8. Narzędzia zarządzania informacją i wiedzą w bibliotekach	248
Rozdział 13. Źródła finansowania bibliotek.....	255
13.1. Podstawy finansowania bibliotek. Wysokość dotacji budżetowych	255
13.2. Programy wspierające rozwój bibliotek.....	259
13.3. Ogólne zalecenia dotyczące aplikowania o fundusze	266
Rozdział 14. Systemy informatyczne wspomagające zarządzanie biblioteką.....	273
14.1. Technologia informacyjna w zarządzaniu biblioteką	273
14.2. Systemy informatyczne wspierające zarządzanie zasobami bibliotecznymi.....	275
14.3. Systemy informatyczne wspierające zarządzania wiedzą i informacją	285
14.4. Systemy informatyczne wspierające zarządzanie personelem, komunikację i zarządzanie wiedzą w organizacji	289
14.5. Systemy informatyczne wspierające monitoring, prowadzenie badań oraz statystyki działalności bibliotecznej	290
14.6. Systemy informatyczne wspierające szkolenia dla użytkowników	292
14.7. Systemy informatyczne wspierające marketing i kontakty z użytkownikami.....	294
14.8. Technologia informacyjna w innych obszarach zarządzania.....	297
CZĘŚĆ III. KIEROWANIE PERSONELEM BIBLIOTEKI	309
Rozdział 15. Przywództwo i role menedżerskie	311
15.1. Definicje i geneza przywództwa.....	311
15.2. Paradygmaty przywództwa	316
15.3. Style przywództwa	319
15.4. Kompetencje kierownicze.....	322
15.5. Typy kadry kierowniczej.....	326
15.6. Role menedżerskie	329
Rozdział 16. Zarządzanie zasobami ludzkimi. Polityka kadrowa.....	334
16.1. Istota i treść zarządzania zasobami ludzkimi	334
16.2. Analiza pracy.....	337
16.3. Planowanie zasobów ludzkich.....	341
16.4. Pozyskiwanie pracowników	342
16.5. Adaptacja pracownicza	347
16.6. Ocenianie pracowników.....	350
16.7. Rozwój zawodowy pracowników.....	354
16.8. Motywowanie i wynagradzanie pracowników	360
16.9. Odejścia pracowników	367
Rozdział 17. Komunikacja i stosunki interpersonalne	377
17.1. Istota i poziomy komunikacji.....	377
17.2. Model procesu komunikowania w bibliotece.....	379
17.3. Cele, zasady i bariery komunikowania się w bibliotece	384
17.4. Psychologiczne aspekty komunikacji i stosunków interpersonalnych	388
17.5. Komunikowanie się z nietypowym lub trudnym użytkownikiem.....	394
Rozdział 18. Zarządzanie zespołami.....	401
18.1. Tło organizowania zespołów zadaniowych	401

18.2. Zespoły zadaniowe – definicja i rodzaje	404
18.3. Budowa zespołów zadaniowych	409
18.4. Zarządzanie procesem i zasobami ludzkimi w zespole	412
Rozdział 19. Zarządzanie jakością w pracy biblioteki	415
19.1. Początki zarządzania jakością w działalności bibliotecznej	415
19.2. Nurty zarządzania jakością w bibliotekach	416
19.3. Obszary i metody badań jakości bibliotek	422
Rozdział 20. Controlling w bibliotekach	431
20.1. Definicje i geneza controllingu	431
20.2. Kryteria podziału controllingu	434
20.3. Rola controllera	436
20.4. Wdrażanie controllingu	437
20.5. Cele i zadania controllingu w bibliotece	438
20.6. Controlling w zarządzaniu biblioteką	439
Rozdział 21. Stres i patologie w zawodzie bibliotekarza	446
21.1. Patologie w zawodzie bibliotekarza	446
21.2. Patologie w procesie rekrutacji i selekcji	448
21.3. Patologie na etapie zatrudniania i podczas codziennej pracy	451
21.4. Patologie w obszarze rozwoju i motywacji	452
21.5. Stres, jego przyczyny i wpływ	453
Rozdział 22. Nowe specjalności w zawodzie bibliotekarza	459
22.1. Praca, zawód, specjalność zawodowa	459
22.2. Profesjonalizacja i deprofesjonalizacja zawodu bibliotekarza	460
22.3. Charakterystyka zawodu bibliotekarza i specjalisty informacji	463
22.4. Tradycyjne i nowe specjalności i kryteria ich wyodrębniania	464
22.5. Nowe specjalności bibliotekarskie	466
CZĘŚĆ IV. BIBLIOTEKA A ŚRODOWISKO ZEWNĘTRZNE	481
Rozdział 23. Klienci bibliotek	483
23.1. Rodzaje klientów	483
23.2. Badania potrzeb klientów	493
23.3. Strategia obsługi klienta	499
23.4. Prosumenci	510
Rozdział 24. Marketing biblioteczny	521
24.1. Zagadnienie marketingu	521
24.2. Koncepcja marketingu mix	527
24.3. Elementy promocji biblioteki	529
24.4. Marketing biblioteczny w literaturze przedmiotu	532
Rozdział 25. Promocja biblioteki i public relations	541
25.1. Promocja – definicje i narzędzia	541
25.2. Public relations i kształtowanie wizerunku biblioteki	544
25.3. Organizowanie działalności promocyjnej – case study	547
Rozdział 26. Biblioteki a kapitał społeczny	553
26.1. Pojęcie kapitału społecznego	553
26.2. Biblioteki jako miejsca budowania kapitału społecznego	556
26.3. Biblioteki jako miejsca spotkań	559

26.4. Biblioteki jako miejsca włączenia społecznego	560
26.5. Biblioteki współtworzące wspólnoty lokalne	561
26.6. Warunki do tworzenia kapitału społecznego – przestrzeń i pracownicy	563
Rozdział 27. Rola stowarzyszeń bibliotekarskich w rozwoju bibliotek i społeczeństwa	574
27.1. Stowarzyszenia i inne organizacje bibliotekarskie – definicje, geneza	574
27.2. Działalność międzynarodowa organizacji bibliotekarskich – przykład IFLA	577
27.3. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich	580
27.4. Wpływ stowarzyszeń bibliotekarskich na użytkowników bibliotek na przykładzie działań w zakresie edukacji informacyjnej	583
27.5. Działania organizacji niebibliotekarskich na rzecz bibliotek – studium przypadku Programu Rozwoju Bibliotek	586
Rozdział 28. Lobbing na rzecz bibliotek	594
28.1. Lobbing – wybrane zagadnienia teoretyczne	594
28.2. Metody lobbingowe	598
28.3. Lobbing biblioteczny	599
28.4. Działalność lobbingowa na rzecz bibliotek w Polsce	604
Wykaz publikacji w języku polskim poświęconych zarządzaniu i organizacji bibliotek (w wyborze)	613
Część 1. Zarządzanie biblioteką – zagadnienia podstawowe	613
Część 2. Struktura i wewnętrzna organizacja biblioteki	622
Część 3. Kierowanie personelem biblioteki	631
Część 4. Biblioteka a środowisko zewnętrzne	639
Noty biograficzne	647
Indeks osobowy	655
Indeks przedmiotowy	669